

LA FAUNA VERTEBRADA DE LES CAPÇALERES DEL TER I DEL FRESER

XI SEMINARI DE GESTIÓ AMBIENTAL
DE LA ICHN

Patrimoni natural i propostes per
a una gestió sostenible de les
capçaleres del Ter i del Freser

Ripoll, 18 i 19 de desembre de 2010

1. Peixos
2. Amfibis
3. Rèptils
4. Ocells
5. Mamífers
6. Actuacions diverses

Ferran Gonzàlez i Prat

18 – desembre - 2010

0. Introducció

Taula. Espècies d'espècies de l'Annex II de la DH, i Annex I de la DA presents a les CTF

Espècie	Nom científic	DH	DA
Amesquera	<i>Galemys pyrenaicus</i>	II	
Rat penat orellut mitjà	<i>Myotis blythii</i>	II	
Rat penat d'orelles dentades	<i>Myotis emarginatus</i>	II	
Rat penat petit de ferradura	<i>Rhinolophus hipposideros</i>	II	
Trencalòs	<i>Gypaetos barbatus</i>		I
Voltor	<i>Gyps fulvus</i>		I
Aligot vesper	<i>Pernis apivorus</i>		I
Àliga marcenca	<i>Circaetus gallicus</i>		I
Arpella pàl·lida	<i>Circus cyaneus</i>		I
Àliga daurada	<i>Aquila chrysaetos</i>		I
Àliga calçada	<i>Hieraaetus pennatus</i>		I
Milà reial	<i>Milvus milvus</i>		I
Falcó pelegrí	<i>Falco peregrinus</i>		I
Perdiu blanca	<i>Lagopus mutus</i>		I
Gall salvatge	<i>Tetrao urogallus</i>		I
Perdiu xerra	<i>Perdix perdix hispaniensis</i>		I
Duc	<i>Bubo bubo</i>		I
Mussol pirinenc	<i>Aegolius funereus</i>		I
Gralla de bec vermell	<i>Pyrrhocorax pyrrhocorax</i>		I
Picot negre	<i>Dryocopus martius</i>		I
Enganyapastors	<i>Caprimulgus europaeus</i>		I
Escorxador	<i>Lanius collurio</i>		I
Cotoliu	<i>Lullula arborea</i>		I
Trobat	<i>Anthus campestris</i>		I
Tallareta cuallarga	<i>Sylvia undata</i>		I
Hortolà	<i>Emberiza hortulana</i>		I

0. Introducció

- ✓ 2 espècies de peixos
- ✓ 6 espècies d'amfibis
- ✓ 16 espècies d'amfibis
- ✓ Més de 135 espècies d'ocells
- ✓ Unes 49 espècies de mamífers

1. Quin creieu que és el principal valor que té aquest espai natural?

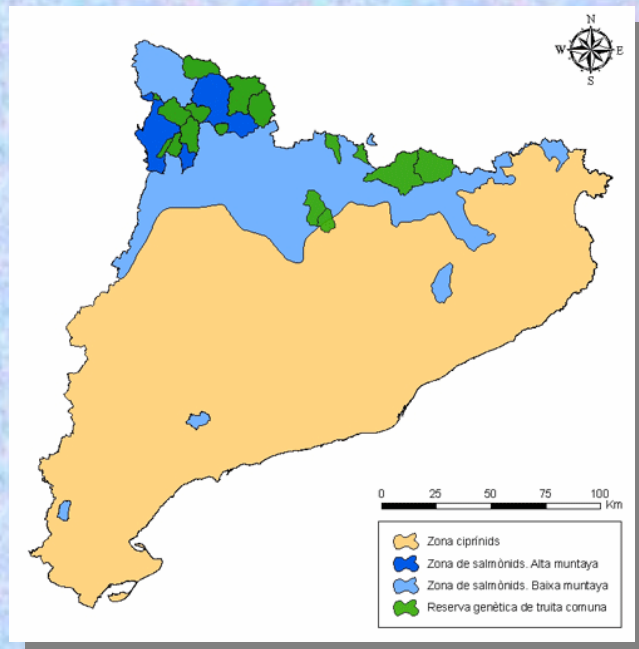
La seva fauna, especialment la d'alta muntanya (perdiu blanca, pardal d'ala blanca, llargardaix pirinenc, isard,...)

1. Peixos

Taula 8. Espècies de peixos presents a les CTF

Nom vulgar	Gènere	Espècie	Conveni Berna ⁵	DH.	RD 439/90 ⁶	Llei 22/2003
Truita	<i>Salmo</i>	<i>trutta fario</i>				
Barb de muntanya	<i>Barbus</i>	<i>meridionalis</i>	III	II,V		

Font: elaboració pròpia. 2005

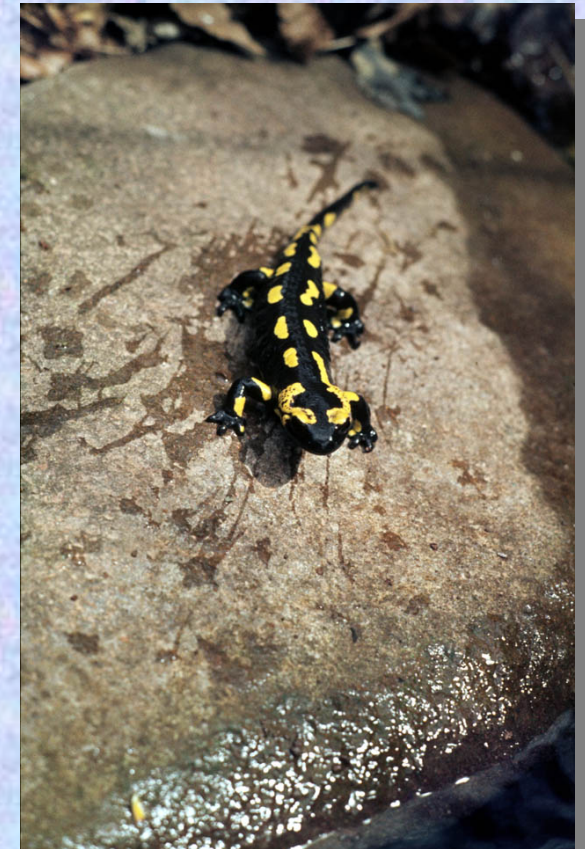

2. Amfibis

Taula 16. Espècies d'amfibis presents a les CTF

Nom vulgar	Gènere	Espècie	C. Berna	Dir Hàb	RD 439/90	Llei 22/2003
Salamandra	<i>Salamandra</i>	<i>salamandra</i>	III			D
Tritó pirinenc	<i>Euproctus</i>	<i>asper</i>	II	IV	II	C
Tòtil	<i>Alytes</i>	<i>obstetricans</i>	II	IV	II	D
Granoteta de punts	<i>Pelodytes</i>	<i>punctatus</i>	II			D
Gripau	<i>Bufo</i>	<i>bufo</i>	III			D
Granota roja	<i>Rana</i>	<i>temporaria</i>	III			D

Font: elaboració pròpia. 2005

3. Rèptils

Taula 10. Espècies de rèptils presents a les CTF

Nom vulgar en català	Gènere	Espècie	C. Berna	DH	RD 439/90	Llei 22/2003
Serp de vidre, Vidriol, Llisona	<i>Anguis</i>	<i>fragilis</i>	III		II	D
Llangardaix verd, lluert	<i>Lacerta</i>	<i>bilineata</i>	II	IV	II	D
Llangardaix comú	<i>Lacerta</i>	<i>lepada</i>	III			C
Sargantana vivípara	<i>Lacerta</i>	<i>vivipara</i>	III		II	C
Llangardaix de matoll	<i>Lacerta</i>	<i>agilis</i>	II	IV	II	C
Sargantana comuna europea	<i>Podarcis</i>	<i>muralis</i>	II	IV	II	D
Sargantana muntanyenca	<i>Lacerta</i>	<i>monticola</i>	II	II, IV	II	D
Serp verda i groga	<i>Hierophis</i>	<i>viridiflavus</i>	II	IV	II	D
Serp verda	<i>Malpolon</i>	<i>monspessulanus</i>	III			D
Serp blanca	<i>Zamenis</i>	<i>scalaris</i>	III		II	D
Serp d'Esculapi	<i>Zamenis</i>	<i>longissima</i>	II	IV	II	D
Serp d'aigua, Colobra escurçonera	<i>Natrix</i>	<i>maura</i>	III		II	D
Serp d'aigua	<i>Natrix</i>	<i>natrix</i>	III		II	D
Colobra llisa septentrional	<i>Coronella</i>	<i>austriaca</i>	II	IV	II	D
Colobra llisa meridional	<i>Coronella</i>	<i>gironnica</i>	III		II	D
Escurçó	<i>Vipera</i>	<i>aspis</i>	III			

Font: elaboració pròpia. 2005

3. Rèptils

- ✓ 1990. Es troba *Lacerta agilis* a Núria.

- ✓ 2000. *Lacerta vivipara* a Vall de Camprodon, fora PEIN

4. Ocells

Taula 18. Espècies d'ocells presents a les CTF

Nom vulgar en català	Gènere	Espècie	C. Berna	Dir. Aus ¹³	RD 439/90	Llei 22/2003	Estatus ¹⁴
Corb marí gros	<i>Phalacrocorax</i>	<i>carbo</i>	III		II		V M
Bernat pescaire	<i>Ardea</i>	<i>cinerea</i>	III		II	B	V
Cigonya negra	<i>Ciconia</i>	<i>nigra</i>	II	I	I	A	M
Cigonya blanca	<i>Ciconia</i>	<i>ciconia</i>	II	I	II	B	M
Ànec coll-verd	<i>Anas</i>	<i>platyrhynchos</i>	III				N
Milà negre	<i>Milvus</i>	<i>migrans</i>	II	I	II	C	M
Milà reial	<i>Milvus</i>	<i>milvus</i>	II	I	II	B	M
Trencalòs	<i>Gypaetus</i>	<i>barbatus</i>	II	I	I	A	V
Aufrany	<i>Neophron</i>	<i>percnopterus</i>	II	I	II	B	N ex
Voltro comú	<i>Gyps</i>	<i>fulvus</i>	II	I	II	B	V
Esparver cendrós	<i>Circus</i>	<i>pygargus</i>	II	I	II	B	M
Arpella pàl·lida	<i>Circus</i>	<i>cyaneus</i>	II	I	II	B	N
Arpella vulgar	<i>Circus</i>	<i>aeruginosus</i>	II	I	II	B	M

Nom vulgar en català	Gènere	Espècie	C. Berna	Dir. Aus ¹³	RD 439/90	Llei 22/2003	Estatus ¹⁴
Esparver vulgar	<i>Accipiter</i>	<i>nisus</i>	II		II	C	N
Astor	<i>Accipiter</i>	<i>gentilis</i>	II		II	C	N
Aligot vesper	<i>Pernis</i>	<i>apivorus</i>	II	I	II	C	N
Aligot comú	<i>Buteo</i>	<i>buteo</i>	II		II	C	N
Àguila daurada	<i>Aquila</i>	<i>chrysaetos</i>	II	I	II	B	N
Àguila calçada	<i>Hieraaetus</i>	<i>pennatus</i>	II	I	II	B	M
Àguila marcenca	<i>Circaetus</i>	<i>gallicus</i>	II	I	II	C	N
Àguila pescadora	<i>Pandion</i>	<i>haliaetus</i>	II	I	II	A	M
Falcó cama-roig	<i>Falco</i>	<i>vespertinus</i>	II			B	M
Xoriguer comú	<i>Falco</i>	<i>tinnunculus</i>	II		II	C	N
Falcó mostatxut	<i>Falco</i>	<i>subbuteo</i>	II		II	B	N
Falcó de la reina	<i>Falco</i>	<i>eleonorae</i>	II	I	II	B	M
Falcó pelegrí	<i>Falco</i>	<i>peregrinus</i>	II	I	II	B	N
Esmerla	<i>Falco</i>	<i>columbarius</i>	II	I	II	B	M
Perdiu blanca	<i>Lagopus</i>	<i>mutus</i>	III		II	B	N
Gall fer	<i>Tetrao</i>	<i>urogallus</i>	II	I		B	N
Perdiu roja	<i>Alectoris</i>	<i>rufa</i>	III	II			N
Perdiu xerra	<i>Perdix</i>	<i>perdix</i>	III	I/II/III		D	N
Guatlla	<i>Coturnix</i>	<i>coturnix</i>	III				N
Grua	<i>Grus</i>	<i>grus</i>	II	I	II	B	M E
Corriol pit-roig	<i>Charadrius</i>	<i>morinellus</i>	II	I	II	C	N?
Xivitona vulgar	<i>Actitis</i>	<i>hypoleucos</i>	II		II	C	N
Becada	<i>Scolopax</i>	<i>rusticola</i>	III	II/III			N
Gavià argentat	<i>Larus</i>	<i>cachinnans</i>	III				V
Tudó	<i>Columba</i>	<i>palumbus</i>	III	I/II/III			N
Colom roquer	<i>Columba</i>	<i>livia</i>	III				N
Cucut	<i>Cuculus</i>	<i>canorus</i>	III		II	D	N
Òliba	<i>Tyto</i>	<i>alba</i>	II		II	C	N
Duc	<i>Bubo</i>	<i>bubo</i>	II	I	II	B	N
Gamarús	<i>Strix</i>	<i>aluco</i>	II		II	C	N
Mussol pirinenc	<i>Aegolius</i>	<i>funereus</i>	II	I	II	B	N
Mussol comú	<i>Athene</i>	<i>noctua</i>	II		II	C	N
Enganyapastors	<i>Caprimulgus</i>	<i>europaeus</i>	II	I	II	C	N
Ballester	<i>Tachymartia</i>	<i>melba</i>	II		II	D	N
Falciot negre	<i>Apus</i>	<i>apus</i>	III		II	D	N
Blauet	<i>Alcedo</i>	<i>atthis</i>	II	I	II	C	N
Abellerol	<i>Merops</i>	<i>apiaster</i>	II		II	C	M

4. Ocells

Nom vulgar en català	Gènere	Espècie	C. Berna	Dir. Aus ¹³	RD 439/90	Llei 22/2003	Estatut ¹⁴
Picot negre	<i>Dryocopus</i>	<i>martius</i>	II	I	II	B	N
Picot verd	<i>Picus</i>	<i>viridis</i>	II		II	C	N
Picot garser gros	<i>Dendrocopos</i>	<i>major</i>	II		II	C	N
Alosa vulgar	<i>Alauda</i>	<i>arvensis</i>	III	II			N
Cotoliu	<i>Lullula</i>	<i>arborea</i>	III	I	II	D	N
Roquerol	<i>Ptyonoprogne</i>	<i>rupestris</i>	II		II	D	N
Oreneta de ribera	<i>Riparia</i>	<i>riparia</i>	II		II	D	M
Oreneta vulgar	<i>Hirundo</i>	<i>rustica</i>	II		II	D	N
Oreneta cuablanca	<i>Delichon</i>	<i>urbica</i>	II		II	D	N
Grasset muntanya	<i>Anthus</i>	<i>spinoletta</i>	III		II	D	N
Piula dels arbres	<i>Anthus</i>	<i>trivialis</i>	II		II	D	N
Titella	<i>Anthus</i>	<i>pratensis</i>	II		II	D	H
Trobat	<i>Anthus</i>	<i>campestris</i>	II	I	II	D	N
Cuereta blanca	<i>Motacilla</i>	<i>alba</i>	II		II	D	N
Cuereta torrentera	<i>Motacilla</i>	<i>cinerea</i>	II		II	D	N
Cuereta groga	<i>Motacilla</i>	<i>flava</i>	II		II	D	M
Merla d'aigua	<i>Cinclus</i>	<i>cinclus</i>	II		II	D	N
Cargolet	<i>Troglodytes</i>	<i>troglodytes</i>	III		II	D	N
Pardal bardissa	<i>Prunella</i>	<i>modularis</i>	II		II	D	N
Cercavores	<i>Prunella</i>	<i>collaris</i>	II		II	D	N
Pit-roig	<i>Erithacus</i>	<i>rubecula</i>	II		II	D	N
Rossinyol	<i>Luscinia</i>	<i>megarhynchos</i>	II		II	D	N
Cotxa cua-roja	<i>Phoenicurus</i>	<i>phoenicurus</i>	II		II	D	N?
Cotxa fumada	<i>Phoenicurus</i>	<i>ochrurus</i>	II		II	D	N
Bitxac rogenc	<i>Saxicola</i>	<i>rubetra</i>	II		II	D	N
Bitxac comú	<i>Saxicola</i>	<i>torquata</i>	II		II	D	N
Còlit gris	<i>Oenanthe</i>	<i>oenanthe</i>	II		II	D	N
Merla roquera	<i>Monticola</i>	<i>saxatilis</i>	II		II	D	N
Merla blava	<i>Monticola</i>	<i>solitarius</i>	II		II	D	N?
Merla de pit blanc	<i>Turdus</i>	<i>torquatus</i>	II		II	D	N
Merla	<i>Turdus</i>	<i>merula</i>	III	II			N
Griva cerdana	<i>Turdus</i>	<i>pilaris</i>	III	II			H
Tord ala-roig	<i>Turdus</i>	<i>iliacus</i>	III	II			H
Tord comú	<i>Turdus</i>	<i>philomelos</i>	III	II			N

Nom vulgar en català	Gènere	Espècie	C. Berna	Dir. Aus ¹³	RD 439/90	Llei 22/2003	Estatut ¹⁴
Griva	<i>Turdus</i>	<i>viscivorus</i>	III	II			N
Bosqueta vulgar	<i>Hippolais</i>	<i>polyglotta</i>	II		II	D	M
Tallarol gros	<i>Sylvia</i>	<i>borin</i>	II		II	D	N
Tallareta vulgar	<i>Sylvia</i>	<i>communis</i>	II		II	D	M
Tallarol casquet	<i>Sylvia</i>	<i>atricapilla</i>	II		II	D	N
Mosquiter pàl·lid	<i>Phylloscopus</i>	<i>bonelli</i>	II		II	D	N
Mosquiter xiulaire	<i>Phylloscopus</i>	<i>sibilatrix</i>	II		II	D	M
Mosquiter comú	<i>Phylloscopus</i>	<i>collybita</i>	II		II	D	N
Reietó	<i>Regulus</i>	<i>regulus</i>	II		II	D	N
Bruel	<i>Regulus</i>	<i>ignicapillus</i>	II		II	D	N
Mastegatxex	<i>Ficedula</i>	<i>hypoleuca</i>	II		II	D	M
Papamosques gris	<i>Muscicapa</i>	<i>striata</i>	II		II	D	N
Mallerenga d'aigua	<i>Parus</i>	<i>palustris</i>	II		II	D	N
Mallerenga emplomallada	<i>Parus</i>	<i>cristatus</i>	II		II	D	N
Mallerenga blava	<i>Parus</i>	<i>caeruleus</i>	II		II	D	N
Mallerenga carbonera	<i>Parus</i>	<i>major</i>	II		II	D	N
Mallerenga petita	<i>Parus</i>	<i>ater</i>	II		II	D	N
Mallerenga cuallarga	<i>Aegithalos</i>	<i>caudatus</i>	III		II	D	N
Pica-soques blau	<i>Sitta</i>	<i>europaea</i>	II		II	D	N
Raspinell comú	<i>Certhia</i>	<i>brachydactyla</i>	II		II	D	N
Raspinell pirinenc	<i>Certhia</i>	<i>familiaris</i>	II		II	D	N
Pela-roques	<i>Tichodroma</i>	<i>muraria</i>	II		II	D	N
Escorxador	<i>Lanius</i>	<i>collurio</i>	II	I	II	D	N
Botxi	<i>Lanius</i>	<i>meridionalis</i>	II		II	D	N
Gaig	<i>Garrulus</i>	<i>glandarius</i>	III				N
Trencanous	<i>Nucifraga</i>	<i>caryocatactes</i>	II				E (1 cita)
Garsa	<i>Pica</i>	<i>pica</i>	III				N
Gralla de bec groc	<i>Pyrrhocorax</i>	<i>graculus</i>	II		II	D	N
Gralla de bec vermell	<i>Pyrrhocorax</i>	<i>pyrrhocorax</i>	II	I	II	D	N
Corb	<i>Corvus</i>	<i>corax</i>	III				N

4. Ocells

Nom vulgar en català	Gènere	Espècie	C. Berna	Dir. Aus ¹³	RD 439/90	Llei 22/2003	Estatut ¹⁴
Cornella	<i>Corvus</i>	<i>corone</i>	III				N?
Pardal xarrec	<i>Passer</i>	<i>montanus</i>	III		II		N
Pardal comú	<i>Passer</i>	<i>domesticus</i>	III				N
Pardal roquer	<i>Petronia</i>	<i>petronia</i>	II		II	D	N
Pardal d'ala blanca	<i>Montifringilla</i>	<i>nivalis</i>	II		II	D	N?
Pinsà comú	<i>Fringilla</i>	<i>coelebs</i>	III	I	II	D	N
Pinsà mec	<i>Fringilla</i>	<i>montifringilla</i>	III		II	D	H
Durbec	<i>Coccothraustes</i>	<i>coccothraustes</i>	II		II	D	H
Llucareta	<i>Serinus</i>	<i>citrinella</i>	II		II	D	N
Gafarró	<i>Serinus</i>	<i>serinus</i>	II				M
Lluer	<i>Carduelis</i>	<i>spinus</i>	II			D	H
Verdum	<i>Carduelis</i>	<i>chloris</i>	II				N
Cademera	<i>Carduelis</i>	<i>carduelis</i>	II				N
Pinsà borroner	<i>Pyrrhula</i>	<i>pyrrhula</i>	III		II	D	N
Passerell comú	<i>Carduelis</i>	<i>cannabina</i>	II				N
Trencapinyes comú	<i>Loxia</i>	<i>curvirostra</i>	II		II	D	N
Verderola	<i>Emberiza</i>	<i>citrinella</i>	II		II	D	N
Gratapalles	<i>Emberiza</i>	<i>cirlus</i>	II		II	D	M
Sit negre	<i>Emberiza</i>	<i>cia</i>	II		II	D	N
Sit blanc	<i>Plectrophenax</i>	<i>nivalis</i>	II		II	D	ME

Font: elaboració pròpia. 2005

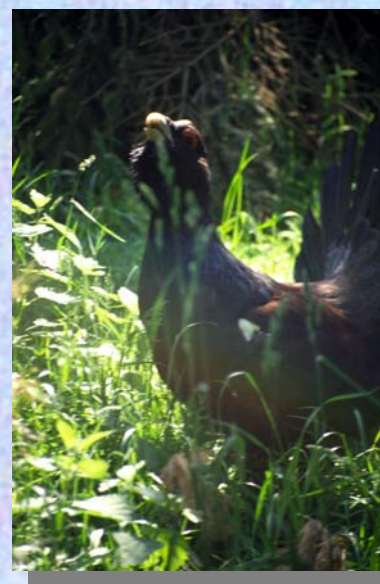
4. Ocells

Taula. Estimes població aus presents a les CTF (2009)

Espècie	Nom científic	Mínim	Màxim
Trencalòs	<i>Gypaetos barbatus</i>	2	7
Aufrany	<i>Neophron perconopterus</i>		2
Voltor	<i>Gyps fulvus</i>	20	70
Àliga marcenca	<i>Circaetus gallicus</i>	4 tt	6 tt
Arpella pàl·lida	<i>Circus cyaneus</i>	?	?
Àliga daurada	<i>Aquila chrysaetos</i>	2 tt	3 tt
Falcó pelegrí	<i>Falco peregrinus</i>	2 tt	5 tt
Perdiu blanca	<i>Lagopus mutus</i>	15 (9) m	25 (10) m
Gall salvatge	<i>Tetrao urogallus</i>	12 (7) m	15 (20) m
Duc	<i>Bubo bubo</i>	3 tt	5 tt
Mussol pirinenc	<i>Aegolius funereus</i>	15 (14) tt	20 (17) tt
Picot negre	<i>Dryocopus martius</i>	5 tt	10 tt

tt = territoris; m = mascles; () = dades censos oficials

Font: elaboració personal; i dades del CEINR i DMAH

4. Ocells

Gestió d'espècies

Censos de primavera i estiu de perdigu blanca (*Lagopus muta*) a l'EIN capçaleres del Ter i del Freser. Primera aproximació a l'àrea vital de reproducció

Carles Martorell | Gendra, Enginyer Tècnic Agrícola

4. Ocells

Réseau Pyrénéen des Galliformes de montagne
Red Pirenaica de las Galliformes de montaña

Translocation de lagopèdes alpins depuis la Haute-Chaine des Pyrénées vers le chaînon Puigmal – Canigou Translocación de lagópodos alpinos desde la zona axial pirenaica hacia la zona oriental Puigmal-Canigou

Claude Nova ⁽¹⁾, Jean Resseguier ⁽¹⁾, Ramon Martinez-Vidal ⁽²⁾, Marc Mossoll Torres ⁽³⁾, Diego Garcia Ferré ⁽²⁾ & Landry Riba Mandico ⁽³⁾
⁽¹⁾ Office National de la Chasse et de la Faune Sauvage ; ⁽²⁾ Generalitat de Catalunya ; ⁽³⁾ Govern d'Andorra

Contexte de l'action / Contexto de la acción

Le lagopède alpin ou partridge alpine est un oiseau de la famille des lagopédidés. Il atteint aux Pyrénées la limite méridionale de son aire de répartition européenne. Spécies de l'altitude des milieux de tundra alpine, c'est une espèce bien adaptée au froid, caractérisée par la couleur de son plumage de « saisonnelle » sur ses conséquences du réchauffement climatique.

Des travaux récents de génétique des populations ont montré (1) que les populations pyrénéennes de lagopède alpin avaient une diversité génétique plus faible que leurs homologues des Alpes ou de Scandinavie et (2) que cet appauvrissement génétique était encore plus marqué sur l'extrême orientale des Pyrénées. A terme, un seul scénario est susceptible de diversifier génétiquement une espèce dans des environnements biogéographiques de populations orientales, impliquant un peu plus les réseaux d'extinction.

El lagopèd alpin es una oca de la família de les lagopèdides. Presenta en les Pirenees el límit meridional de la seva àrea de distribució europea. Límit de l'altitud de les oques alpines, és una espècie ben adaptada al fred, caracteritzada pel color de la seva plomatge de « estacional » sobre les conseqüències dels canvis climàtics.

Alguns treballs recents sobre genètica de poblacions, han mostrat (1) que les poblacions pirenaiques de lagopèd alpin tenien una diversitat genètica menor que la dels seus homòlegs de les Alps o de Escandinàvia i (2) que este empobriament genètic resultava totavia més accentuat en el extrem oriental de les Pirenees. Con el temps, se coneix el risc de que esta baixa diversitat genètica de lagopèd alpin pugui provocar problemes demogràfics en les poblacions orientals, impliquant un poc més les xarxes de extinció.

Photo Bernard Muffin-Joy

Localización geográfica de la acción de translocación de lagopèdes alpinos desde la Haute chaîne (1) vers le chaînon Puigmal-Canigou (2) / Localización geográfica de la acción de translocación de lagópodos alpinos desde la Zona axial pirenaica (1) a la zona oriental Puigmal-Canigó (2).

L'action / La acción

L'action expérimentale développée dans le cadre du projet GALLIPYR a pour objectif de établir un flux d'oiseaux, et donc de gènes, entre les populations de lagopède alpin de la Haute-Chaine et celles du chaînon oriental, de façon à limiter la perte de diversité génétique de ces dernières. L'action initiale prévoit de capturer, sur 3 ans, un total de 20 à 30 lagopèdes alpins sur des populations « sources » situées sur la zone frontalière.

« Puigcerdà - Tosa Plana de Lles - Andorra » et de les transférer vers le chaînon Puigmal-Canigou. Les oiseaux transférés sont tous équipés d'un collier-annulaire VHF afin de suivre leur devenir (dispersion, survie et succès reproducteur). Pour mesurer un éventuel effet « effet de fondateur », les mêmes paramètres sont réalisés sur un lot de lagopèdes alpins « témoins » capturés de la même façon sur les populations sources mais réalisés sur les lieux mêmes de leur capture.

La acción experimental desarrollada dentro del marco del Proyecto GALLIPYR tiene como objetivo establecer un flujo de aves, y por tanto de genes, entre las poblaciones de lagopède alpino de la zona axial pirenaica y las de la zona oriental. Para limitar la pérdida de diversidad genética de estas últimas. La acción inicial prevé capturar, durante 3 años, un total de 20 a 30 lagopèdes alpinos sobre poblaciones « fuente », situadas en la zona frontalière « Puigcerdà - Tosa Plana de Lles - Andorra » y transferirlas hacia el eje oriental « Puigmal - Canigó ». Todas las aves translocadas se equiparán con un collar emisor VHF con objeto de seguir su dispersión, supervivencia, éxito reproductivo, etc. Para poder medir un eventual efecto negativo de la translocación, los mismos parámetros se han determinado sobre un grupo de lagopèdes « testigo » capturados con el mismo método sobre las poblaciones donantes y liberados en el mismo sitio de captura.

Des résultats encore préliminaires...mais des signes encourageants / Unos resultados todavía preliminares...pero con síntomas esperanzadores

11 oiseaux (2 adultes et 9 jeunes) ont été transférés sur le chaînon Puigmal-Canigou d'octobre 2008 à septembre 2010. 7 de ces 11 oiseaux (1 adulte et 6 jeunes) ont été relâchés sur le Pic de Batimont non loin de la station de Vall Tarr. Les 4 autres (1 adulte et 3 jeunes) ont été relâchés sur le Barbet, à proximité du Pic de Canigou. Les premiers résultats obtenus dans le cadre de cette action expérimentale de translocation de lagopède alpin sont encourageants. La survie des 5 jeunes libérés en 2008-2009 (0,60) a été comparée à celle des oiseaux témoins non transférés (0,67). Pour les 5 derniers oiseaux libérés en septembre 2010, il est encore trop tôt pour se prononcer.

Les distances de dispersion observées à partir des sites de lâchers ont varié de 0,5 à 6,2 km, ce qui reste dans les normales connues pour cette espèce. Sur un total de 6 oiseaux transférés en 2008-2009, 3 oops et 1 oops ont survécu jusqu'à la saison de reproduction suivante et ont tous réussi à s'apparier. Sur la base de la contribution de ses oiseaux à la reproduction, la seule oca transférée à se reproduire, « Narda », a réussi à élever une nichée de 2 jeunes. C'est ainsi les premiers descendants officiels issus de la translocación de lagopède alpin vers le chaînon Puigmal-Canigou.

11 oves (2 adultes y 9 juvenes) se han translocado sobre el eje oriental Puigmal - Canigou desde octubre de 2008 a septiembre de 2010. 7 de estas 11 (1 adulto y 6 juvenes) se liberaron en la zona del Pic de Batimont, próximo a la estación de Vallter 2000. Los otros 4 (1 adulto y 3 juvenes) se liberaron en el Barbet, en las proximidades del pico de Canigou. Los primeros resultados obtenidos dentro del marco de esta acción experimental de translocación de lagopède alpin son esperanzadores. La supervivencia de 5 juvenes liberados entre 2008-2009 (0,60) ha sido la misma que la de las oves « testigo » no translocadas (0,67). Respecto a los 5 aves liberadas en septiembre de 2010, es todavía prematuro valorar su supervivencia.

Las distancias de dispersión observadas a partir de los lugares de liberación han variado de 0,5 a 6,2 km, valores que quedan dentro de los parámetros normales conocidos para esta especie. Con un total de 6 aves translocadas entre 2008 y 2009, 3 machos y una hembra se han seguido hasta la siguiente temporada de reproducción y todos han intentado reproducirse. En relación a la contribución de las aves translocadas en la reproducción, la única hembra translocada hasta la fecha, llamada « Narda », ha conseguido sacar adelante una nidada de dos juvenes. Son pues los primeros descendientes oficiales resultado de la unión de una hembra de la Catalunya (de la población asal) con un macho del Pirenaica (de la población transferida).

Photo Pere Sam Igusti

Photo Ramon Martinez-Vidal

Et demain... / Y mañana...

L'action de translocation doit être poursuivie en 2011, avec en priorité la capture et le transfert d'un nouveau lot de jeunes oiseaux, sous réserve d'une bonne réussite de la reproduction sur les populations sources. A court terme, il est prévu de travailler avec le concours de l'Université de Perpignan le type génétique des oiseaux transférés ainsi qu'à plus long terme le suivi de la diversité génétique de la population du chaînon Puigmal-Canigou.

Està prevista que la acció de translocación continue en el 2011. Un nou grup jove d'aves se translocarà en funció del èxit reproductiu de les poblacions donants. A curt termini, està previst realitzar la caracterització genètica de les oves translocades gràcies a la participació de la Universitat de Perpignan, i a més llarg terme se realitzarà també el seguiment de la diversitat genètica de la població del eje oriental Puigmal - Canigou.

Collaborateurs / Colaboradores

Ce travail n'aurait pas été possible sans la collaboration et le dévouement des personnes suivantes / Este proyecto sin duda no habría sido posible sin la colaboración y el entusiasmo de:

Dominic Olivero Aguà, Joan Oliver Odober, Josep Blanch Capadocè, Jordi Ordoña Agut, Rurda de Cerdanya i del Ripollès (DRICAT), Pere Sam Igusti, Aïm Corné et Jean-François Brunet (experts / généticiens), Jordi Xifra Comanins, Joaquim Ferris i Jordi Delgado i del Masnou (Génies), Jordi Pons i del Masnou (Génies), Jordi Pons i del Masnou (Génies), Xavier Herrerías Vilasoms (Génies), Institut de Support Aeri del Govern d'Andorra (ISAA), Jean Marie Aillet, André Espinosa, Jérôme Brunet, Jimmy Bouvier et Gilles Boumard (Génies expérimentaux des Pyrénées orientales de l'Office National de la Chasse et de la Faune Sauvage), Aurélien Jammou et Vincent Joazeur (Génies Océaniques), Jérôme Bouvier et Nicolas Besson (Université de Perpignan).

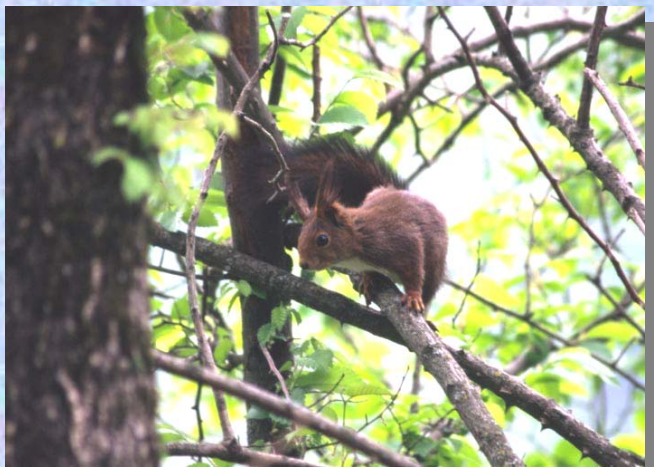
5. Mamífers

Taula 19. Espècies de mamífers presents¹⁵ a les CTF

Nom vulgar	Gènere	Espècie	C. Berna	DH	RD 439/90	Llei 22/2003
Eriçó	<i>Erinaceus</i>	<i>europaeus</i>	III	IV		
Talp	<i>Talpa</i>	<i>europaea</i>				
Almesquera	<i>Galemys</i>	<i>pyrenaicus</i>	II	II,IV	II	C
Musaranya menuda	<i>Sorex</i>	<i>minutus</i>	III			
Musaranya quadrada	cua- <i>Sorex</i>	<i>araneus</i>	III			
Musaranya pirinenca	d'aigua <i>Neomys</i>	<i>fodiens</i>	III			
Musaranya comuna	<i>Crocidura</i>	<i>russula</i>	III			
Rat-penat ferradura gran	de <i>Rhinolophus</i>	<i>ferrumequinum</i>	II	II,IV	II	C
Rat-penat ferradura petit	de <i>Rhinolophus</i>	<i>hipposideros</i>	II	II,IV	II	C
Rat-penat septentrional	orellut <i>Plecotus</i>	<i>austriacus</i>	II	IV	II	C
Rat-penat de cova	<i>Miniopterus</i>	<i>schreibersi</i>	II	II,IV	II	C
* Llop	<i>Canis</i>	<i>lupus</i>	III	II,IV		
Gos	<i>Canis</i>	<i>familiaris</i>				
Guilla, guineu, rabosa	<i>Vulpes</i>	<i>vulpes</i>				
Ermini	<i>Mustela</i>	<i>erminea</i>	III		II	B
Mostela	<i>Mustela</i>	<i>nivalis</i>	III			
Visó americà	<i>Mustela</i>	<i>vison</i>				
Turó	<i>Mustela</i>	<i>putorius</i>	III	V		
Marta	<i>Martes</i>	<i>martes</i>	III	V		
Fagina, gorjablanc	<i>Martes</i>	<i>foina</i>	III			
Toixó	<i>Meles</i>	<i>meles</i>	III			
Llúdriga	<i>Lutra</i>	<i>lutra</i>	II	II,IV	II	A
* Ós bru	<i>Ursus</i>	<i>arctos</i>	II	II,IV	I	A
Geneta, gat mesquer	<i>Genetta</i>	<i>genetta</i>	III	V		
Gat salvatge	<i>Felis</i>	<i>sylvestris</i>	II	IV	II	B
* Linx boreal	<i>Lynx</i>	<i>lynx</i>	II	II,IV	I	A
* Linx ibèric	<i>Lynx</i>	<i>pardinus</i>	II	II,IV	I	A
Porc senglar	<i>Sus</i>	<i>scrofa</i>				
Cérvol	<i>Cervus</i>	<i>elaphus</i>	III			
Daina	<i>Dama</i>	<i>dama</i>	III			

5. Mamífers

Nom vulgar	Gènere	Espècie	C. Berna	DH	RD 439/90	Llei 22/2003
Cabirol	<i>Capreolus</i>	<i>capreolus</i>	III			
Isard	<i>Rupicapra</i>	<i>pyrenaica</i>	III			
Mufló	<i>Ovis</i>	<i>ammon musimon</i>	III			
Esquirol	<i>Sciurus</i>	<i>vulgaris</i>	III			D
Marmota	<i>Marmota</i>	<i>marmota</i>	III			
Talpó roig	<i>Clethrionomys</i>	<i>glareolus</i>				
Rata d'aigua	<i>Arvicola</i>	<i>sapidus</i>				
Talpó de tartera	<i>Chionomys</i>	<i>nivalis</i>	III			
Talpó comú	<i>Microtus</i>	<i>duodecimcostatus</i>				
Talpó dels prats	<i>Microtus</i>	<i>arvalis</i>				
Talpó muntanyenc	<i>Microtus</i>	<i>agrestis</i>				
Talpó pirinenc	<i>Microtus</i>	<i>gerbei</i>				
Ratolí de bosc	<i>Apodemus</i>	<i>sylvaticus</i>				
Rata negra	<i>Rattus</i>	<i>rattus</i>				
Rata comuna	<i>Rattus</i>	<i>norvegicus</i>				
Ratolí casolà	<i>Mus</i>	<i>domesticus</i>				
Liró gris	<i>Glis</i>	<i>glis</i>	III			
Rata cellarda	<i>Eliomys</i>	<i>quercinus</i>	III			
Llebre europea	<i>Lepus</i>	<i>europaeus</i>	III			
Conill	<i>Oryctolagus</i>	<i>cuniculus</i>				

Font: elaboració pròpia. 2005

5. Mamífers

Spain's Great Horned Owl
The owl is the most common owl in Spain.

Das colibrí de Montaña la primera colibrí en volar sobre un volcán

El colibrí de Montaña la primera colibrí en volar sobre un volcán

El colibrí de Montaña es el primer colibrí en volar sobre un volcán. Este pequeño pájaro de colores vivos es capaz de volar a gran velocidad y puede permanecer en el aire durante largos períodos de tiempo. Su capacidad de vuelo es impresionante y le permite visitar flores y néctar en las montañas más altas.

El colibrí de Montaña es un ave muy interesante y única. Su capacidad de vuelo es impresionante y le permite visitar flores y néctar en las montañas más altas. Este pequeño pájaro de colores vivos es capaz de volar a gran velocidad y puede permanecer en el aire durante largos períodos de tiempo.

Un corredor verd de 1.300 km

Projecte de connectar els espais naturals del Cantàbric, Pirineus, Massís Central i Alps

El treball d'anàlisi que s'han efectuat pertanyen de l'observació de quines condicions de permeabilitat ecològica ofereix aquest vast territori, una visió en positiu, com diu Rafa, però també de les fragmentacions que s'hi localitzen, de l'efecte barrena.

La resolució d'aquesta equació permeabilitat/fragmentació és la que dóna a la cirurgia que proposa el pla, un requisiu de mesures correctores: tractament de les vores a la xarxa viària per afavorir la transició ecològica, disseny d'eco-ductes, vies de pas de la fauna i, sobretot, el control de perímetre del teixit

La iniciativa planteja el control del creixement urbanístic

La connectivitat biològica es desenvoluparà a través de bioregions radicalment diferents

La Fundació Territori i Paisatge impulsa el projecte de connectivitat biològica entre la serralada Cantàbrica, els Pirineus, el Massís Central i els Alps Occidentals, un corredor de 1.300 km i una àrea de 206.000 km² d'interès ecològic.

Jordi Gamba
Barcelona

Aquesta iniciativa representa, en paraules de Michel Rafa, cap de Gestió del Territori de Territori i Paisatge, crear una xarxa ecològica funcional entre aquestes

bioregions de tres tipus: atlàntica, alpina i mediterrània.

El projecte de corredor es planteja els objectius més ambiciosos en l'àmbit de la biodiversitat, en què es proposa recuperar les poblacions dels grans carnívors europeus, com el llop, l'ós o el linx, i així com el trencalòs o el voltor negre.

El projecte de corredor ha

urbà, perquè, com diu Michel Rafa, «creixi com sempre millori, per fer-lo compacte». En aquest darrer punt, els promotors de la iniciativa confien en un canvi en els principis que regeixen actualment el planejament, per tal que realment «permeti millorar la funció del connectiu».

GREAT MOUNTAIN CORRIDOR
"CANTABRIC-PYRENEES-M.CENTRAL-ALPS"

EL OSO PARDO

Es el mundo entero adonde se vive.

País	Distribución
Francia	Alta Pireneica y Pirineos
Italia	Alta Pireneica y Pirineos
Eslovenia	Alta Pireneica y Pirineos
Eslovaquia	Alta Pireneica y Pirineos
Polonia	Alta Pireneica y Pirineos
República Checa	Alta Pireneica y Pirineos
Países Bajos	Alta Pireneica y Pirineos
Austria	Alta Pireneica y Pirineos
Reino Unido	Alta Pireneica y Pirineos
Irlanda	Alta Pireneica y Pirineos
Escocia	Alta Pireneica y Pirineos
Países Bajos	Alta Pireneica y Pirineos
Francia	Alta Pireneica y Pirineos
Italia	Alta Pireneica y Pirineos
Eslovenia	Alta Pireneica y Pirineos
Eslovaquia	Alta Pireneica y Pirineos
Polonia	Alta Pireneica y Pirineos
República Checa	Alta Pireneica y Pirineos
Países Bajos	Alta Pireneica y Pirineos
Austria	Alta Pireneica y Pirineos
Reino Unido	Alta Pireneica y Pirineos
Irlanda	Alta Pireneica y Pirineos
Escocia	Alta Pireneica y Pirineos

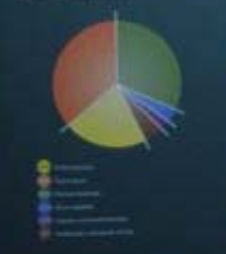
Distribución de los osos ibéricos.

En la Península Ibérica el Oso Pardo ocupa actualmente dos áreas: Pirineos, desde el suroeste hasta el norte septentrional, principalmente en la cordillera Cantabrica y la Cordillera Cantabrica, para lo que se utiliza una población de osos en forma de carácter de individuos.

A su vez los osos ibéricos se distinguen en dos facciones: el noroeste, que se extiende por la zona de Galicia hasta la península de Asturias, León, Asturias y Cantabria, y el suroeste, que abarca a la zona de Asturias, León y Logroño.

La población de osos del norte oriental es la más pequeña, y se estima que contiene un 30% de los osos ibéricos, en tanto que el núcleo occidental, que incluye el Parque Natural de Guadarrama, es el que mantiene la mayor población de osos.

ALIMENTACIÓN DEL OSO PARDO (en Europa)

La dieta del Oso es muy variada, como consecuencia de su gran capacidad y adaptabilidad. La proporción de sus dietas difiere según las zonas y las estaciones, dependiendo de las presencias de cada especie en el territorio y además, parte con los humanos, para darle importancia a los frutos, siempre que en estos haya abundancia. En estos momentos, los osos comen: plantas, frutos, miel, insectos, etc.

Espècies polèmiques com a atractiu turístic

El Oso y la miel.

La afición de los osos por la miel es bien conocida. Por ello se les tiene reservados por los propietarios los mejores hornos que se encuentran para proteger sus colmenas, sobre todo cuando están ya situadas en pleno vuelo.

En el occidente de Europa, donde se encuentran los osos, para hacer los hornos se utilizan los hornos de tipo "cubeta" y "saperona". Aunque muchos de estos hornos están actualmente en ruinas, algunos todavía son utilizados para hacer miel en casa.

Colmenas. Son hornos de barro, generalmente redondos, hechos por un mano de obra realizada por los "colmeneros" en invierno, lo que impide a los osos acceder a su interior, donde se sitúan las colmenas. En algunos casos se preparan hornos con la intención de atraerlos y en otros casos sólo de poder acceder al interior cuando sea muy necesario de hacer.

Taleros. Son hornos hechos en forma de tronco de árbol, de donde también se extrae la miel, cuando no pueden llegar los osos, se utilizan los taleros. El agujero se coloca a la posición donde se sitúan las colmenas, mediante una larga varilla de hierro. Actualmente están en desuso.

"Los osos ibéricos, a diferencia de los europeos, no comen miel, sino que se alimentan de frutos."

6. Actuacions diverses

- ✓ Seguiment de fauna (censos i altres estudis). DMAH, CEINR, GEDENA-Ripollès, naturalistes diversos.
- ✓ Punt d'alimentació suplementària del Trençalòs, a Planoles.
- ✓ Instal·lació de càmeres-trampa.

Generalitat de Catalunya
Departament
de Medi Ambient i Habitatge

El Consorci per a la
Protecció i Gestió
dels Espais d'Interès Natural
del Ripollès

Diputació de Girona

CAIXA CATALUNYA
OBRA SOCIAL

6. Actuacions diverses

1. Han passat 18 anys des del PEIN.
2. 8 anys des de la resolució del Parlament instant a la protecció especial
3. 5 anys des de la proposta de Parc Natural al Consell Comarcal del Ripollès
4. Quants anys falten més per una protecció real?
De mentre no hi ha acords de cooperació transfronterera
Es tallen boscos vells
S'apliquen mesures de "gestió" puntuals
Es promou un ús turístic i reconversió de les estacions d'esquí en estacions de muntanya
Hi ha inversió en temes mediambientals, però amb un % mínim per a conservació real i efectiva
...

A photograph of a mountainous landscape. In the foreground, a herd of ibex is grazing on a grassy slope. The middle ground shows a rocky, sparsely vegetated hillside. In the background, a large, rugged mountain peak is visible, partially covered in snow. The sky is clear and blue.

A reveure !
A reveure !